

Iwan Baan vloog even langs

“Ben net aangekomen in New York, na een rondje Miami, Chili, Colombia, Mexico.

Ben hier tot eind van de week denk ik, daarna weet ik 't nog niet, zoals gewoonlijk.”

De communicatie met Iwan Baan was snel, direct en vriendelijk, maar een afspraak met hem maken was een ander verhaal.

Ik had Iwan Baan een tijdje geleden bij toeval kort ontmoet op de studio van Joost Guntenaar, die me later trots vertelde over Iwans specialisatie in architectuurfotografie. Op een computer van Joost zag ik zijn foto's, compleet met boeiende toelichtingen, maar het gesprek met Iwan zou pas veel later geregeld kunnen worden, want hij was steeds niet langer dan 1 tot 2 dagen per maand in Nederland. Vanuit een hotel in China zou hij wel telefonisch een interview kunnen doen, maar met Kerst berichtte hij opeens dat hij een paar dagen thuis zou

zijn en tijd kon maken voor een gesprek. “Die architectuurtrip is van de laatste viereenhalf jaar. In die tijd kwam ik Rem Koolhaas tegen via een gemeenschappelijke vriend en maakte voor het bureau een voorstel voor een interactieve presentatie van een project met panorama's, en sindsdien is het nooit meer opgehouden. Daarvoor was ik met van alles bezig. Vanuit de Academie voor Beeldende Kunst in Den Haag heb ik een stage gedaan in New York, heb daar gewoond en daarna afwisselend in Amsterdam en New York. Daar heb ik van alles gedaan, stills voor

Iwan Baan. Zelfportret.

Een nieuwe bibliotheek, the Bibliotheca España ontworpen door Giancarlo Mazzanti in Medellin, Colombia, 2008.

De eerste bezoekers van het National Stadium Beijing van Herzog & De Meuron architecten, even voor de officiële opening, 2008.

Arbeiders checken de correcte verticale lijn van de constructie van het gebouw van de CCTV, OMA, 2006.

Het oog van Erik

Ondersteboven in House N, Sou Fujimoto Architects, Oyta, Japan, 2009.

boeken, vooral documentaire fotografie." Ik stel Iwan de vraag of het boeiend is om voor de beste architecten te werken als fotograaf. "Ik kreeg op mijn twaalfde een camera en begon te fotograferen. Ik had altijd interesse in architectuur en na de academie heb ik een klein beetje voor architecten gewerkt, maar vond dat erg oninteressant. De architect die zei vanuit welke hoek ik moest fotograferen, met welk licht en zonder mensen! Ik kon daar weinig mee. Nadat ik Koolhaas was tegengekomen, werd het anders. Eén van de grote opdrachten die ik met hem deed, was de fotografie voor een CD-rom voor Domus, een special issue over vier recente gebouwen die hij had gerealiseerd, de public library in Seattle, de Nederlandse ambassade in Berlijn, het concertgebouw in Porto en de universiteit in Chicago. Die CD-rom bevatte interactieve panorama's waarmee je door al die gebouwen heen kon lopen, een

techniek die ik samen met een vriend heb ontwikkeld. Het thema van het issue was 'post occupancy', vooral het gebruik van de gebouwen, de invalshoek die ik het meest boeiend vind, wat mensen in die gebouwen doen en de relatie van het gebouw met z'n omgeving."

Porsche

"Het Porsche Museum in Stuttgart heeft een heel andere allure. De architecten hadden mij de opdracht gegeven voor de foto's voor het boek. Ik stelde voor om die in zwart-wit te maken, een zachte, menselijke tegenhanger van het harde gebouw. Ook hier heb ik het gebouw laten zien in zijn relatie tot zijn omgeving, waar het staat en wat er in en omheen gebeurt." De foto die voor mij de aanleiding was om Iwan aan te spreken, was die hij had gemaakt van de ronde huizen van Toulou in China, een oude bouwvorm van appartementsgebouwen van zo'n 300 jaar geleden. Een moderne Chinese architect

Samenleving van generaties in de Historic Tulou Housing in Yongding, China.

greep terug naar die bouwstijl. Hij had huizen gebouwd voor mensen uit de lage inkomensgroepen, hetgeen heel bijzonder is in China. "Om dat verhaal compleet te maken, heb ik de oude gebouwen gefotografeerd en heb ik het leven in de nieuwe gedocumenteerd."

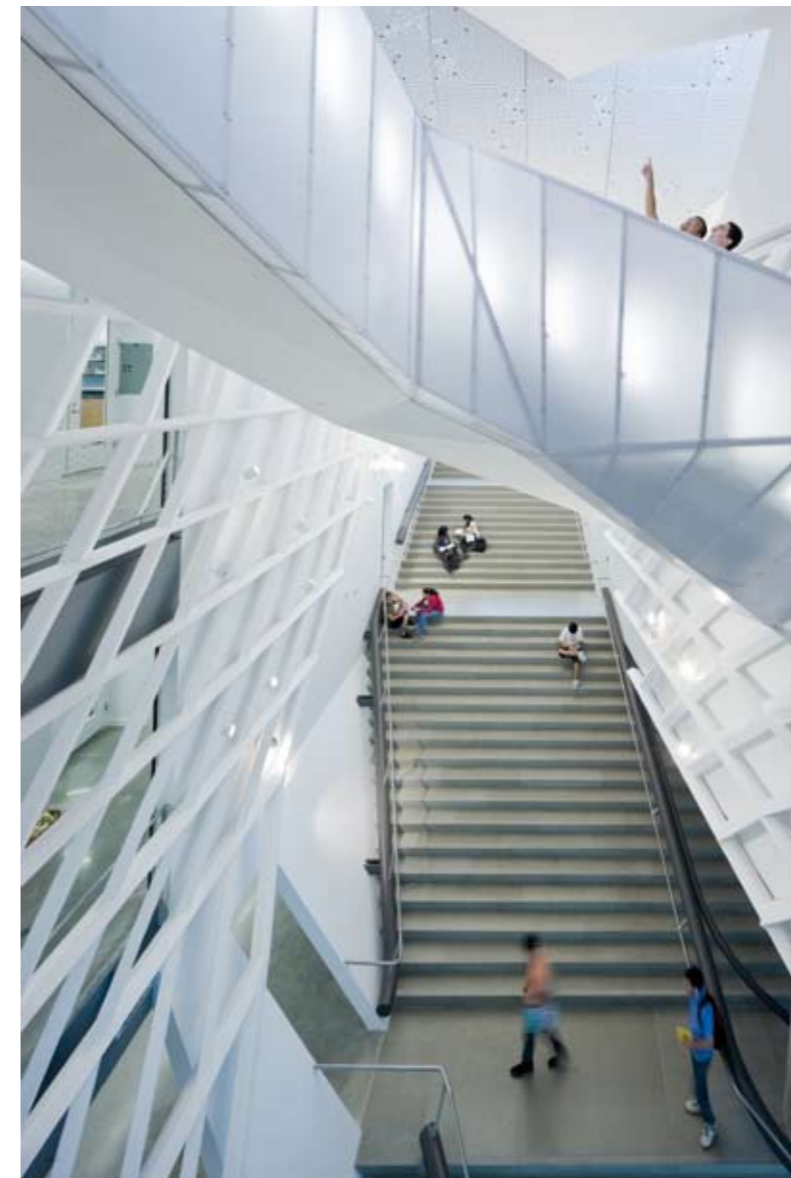
Cooper Union in New York

Heel boeiend is ook het nieuwe Cooper Union in New York dat Iwan voor Arbitare fotografeerde. Heel beweeglijk, hand held, documentair beweeglijk soms en met een shift lens. "Toen ik vier en een half jaar geleden begon om met Koolhaas te werken, was

dat het moment dat hij begon met de bouw van CCTV, de Chinese Staatstelevisie. Vanuit mijn interesse in documentaire fotografie had ik hem voorgesteld om de bouw helemaal te gaan volgen, waardoor ik elke zes weken in China was. Tienduizend man met scheppen in zo'n gigantische bouwput, die deden denken aan de tijden van de piramidebouwers. Dat was in die bijzondere tijd in Beijing dat het gebouw van de CCTV werd gebouwd en het stadion en meer van dat soort enorme projecten, waarvan ik de bouw ben gaan documenteren."

www.iwan.com

Cooper Union, New York.

Het beroep van Fotograaf heeft op velen nog altijd een grote aantrekkingskracht. Ons mooie beroep heeft nog altijd een aureool van glamour, spanning en vrijheid om zich heen. Wij weten dat de dagelijkse praktijk helaas iets minder spannend is. Dit neemt niet weg dat velen toch de stap wagen en op zoek gaan naar wegen om professionele fotograaf te worden. Ik werd onlangs nog, door de dochter van een vriendin, geconfronteerd met de vraag: "Hoe kan ik fotograaf worden?"

Ik vertelde haar dat deze ogenschijnlijk eenvoudige vraag niet zomaar te beantwoorden is. Ten eerste ben je in mijn optiek fotograaf en word je het niet en vervolgens zijn er vele specialismen. Ik vroeg haar dus: "Wat voor soort fotograaf wil je worden?" Verbaasd keek ze me aan en zei: "Nou gewoon, fotograaf!" Ik heb haar geduldig uitgelegd dat het zo niet werkte en dat ze zich eerst maar eens moest oriënteren op de mogelijkheden, die uiteenlopen van pure autonome fotografie, via mode-, portret- en journalistieke naar productfotografie. Tevens legde ik haar uit dat er na haar primaire keuze nog een uitdaging lag te wachten: 'To school or not to school!'

Toen ik begon met fotografie was het kiezen van een opleiding relatief simpel: Als je de autonome richting op wilde, was de kunstacademie de aangewezen weg en anders ging je naar de Fotovakschool of leerde het vak in de praktijk. Hoe anders ziet het huidige opleidingslandschap er uit. Er is een scala aan opleidingen en cursussen op veel verschillende niveaus. Naast een schier onuitputtelijk aantal cursussen is er de keuze uit peperdure privé-opleidingen, zoals de Fotoacademie in Amsterdam, uiteraard nog altijd de oude vertrouwde Fotovakschool en niet te vergeten de kunstacademie. De meerwaarde van al deze opleidingen is overigens niet altijd evident. Toen ik in 2005 op latere leeftijd op de Fotoacademie zat, verbaasde ik mij er over dat de studenten vaak zeiden dat als ze eenmaal hun papertje hadden, ze dan fotograaf zouden zijn! Van het derde jaar waar ik in zat, is nog slechts een enkeling werkzaam als fotograaf! Ik ben en blijf van mening dat je niet kunt leren om fotograaf te worden. Het enige dat de diverse opleidingen je bijbrengen, is het omgaan met techniek en het aanleren om te werken met compositie en licht. Maar de passie voor het vak en het gevoel hoe om te gaan met je onderwerpen, dat kun je niet leren. Dat heb je of dat heb je niet! De dochter van mijn vriendin is een opleiding voor fysiotherapeute gaan volgen.

reacties@erikvansoest.com